

Verlag van een discussie

Vossenjacht in Nederland

Discussies over de vossenjacht? Die gaan gepaard met hoog oplopende meningsverschillen, emotionele ontladingen, en enkele ontwaarde "nee-tenzij"-types en "ja-altijd-en-geen-gemaal"-aanhangers. En, toegegeven, als je zo'n debat voor een studentenpubliek organiseert hoop je daar natuurlijk ook een beetje op.

Maar niets van dat al. De ongeveer 200 toehoorders (studenten van de MBCS Velp en Hogeschool Larenstein en enkele tientallen jachttopzichers, jagers en beheerders) die op 2 februari j.l. aanwezig waren in de aula van MBCS Velp, waren getuigen van een zeer rustig verloopende discussie.

Debaters waren de heren Bosman, directeur terreinbeheer bij Natuurmonumenten, en Lulof, voorlichter van de Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging. Zij gingen -op uitnodiging van MBCS Velp- onder (professionele) leiding van de heer De Beaufort, voorzitter van de Koninklijke Nederlandse Bosbouwvereniging, met elkaar de discussie aan over de zin en noodzaak van de vossenjacht in ons land. Beide heren poneerden professioneel afgewogen stellingen en kwamen met vooral rationele overwegingen. Geen geschreeuw, geen vuisten.

Discussieleider W de Beaufort met aan zijn rechterzijde T. Bosman van Natuurmonumenten en Z. Lulof van de KNJV aan zijn linkerzijde

De openingszetten

De heer Lulof noemt de vos een echte cultuurvolger, die in de afgelopen eeuw van de hoger gelegen zandgronden afgedaald is en zich mede door het droger worden van ons land inmiddels wijdverspreid heeft. Het aantal wordt door de KNJV geschat op ongeveer 50.000. In 1997 zijn in Gelderland 2950 vossen geschoten. In heel het land ongeveer 10.000.

Meer vossen betekent meer overlast: huisdieren worden opgegeten, agrariërs ervaren overlast en er is overlast voor weidevogels en bijvoorbeeld lepelaars.

Wat betreft de KNJV wordt het tijd voor een keuze: Doen we iets aan de vos? Doen we niets aan de vos? Doen we een beetje iets aan de vos? Lulof pleit ervoor het aantal te beheersen, zelfs strak in de hand te houden. Er moet blijvend worden ingegrepen. Hij voegt er aan toe: terreinbeheerders die niets doen (aan de vos) moeten de consequenties aanvaarden en dan ook buiten die terreinen het gelag betalen.

De heer Bosman opent met 3 stellingen

- Nederlanders hebben hun eigen land geschapen, de vos is hen hier dankbaar voor.
- Weidevogels hebben deze scheppingsdrang eveneens ten eigen nutte aangewend.
- Weidevogels en vossen zouden meer tweezijdig met elkaar moeten communiceren.

Vervolgens benadrukt hij dat Natuurmonumenten geen jachtbeleid heeft, maar een soortenbeleid: daarin wordt bepaald wat moet worden gedaan om de betreffende doelsoort(en) te beheeren. Ingrijpen in een andere soort kan daartoe ook behoren..

"Vossen kunnen ons (NM) weidevogelbeheer soms frustreren. Dan grijpen we in. Maar niet als het dweilen-met-de-kraan-open wordt. Dan durven we ook de weidevogelstelling te verlaten; dat is in een enkel geval gebeurd."

En dan de buren: "Natuurlijk willen wij rekening houden met onze buren. Als er overlast veroorzaakt wordt zijn wij bereid de vos aan te pakken. Maar niet nadat we



Toehoorders van de discussie in de aula van de MBCS

hebben vastgesteld dat de buur zelf al het mogelijke gedaan heeft om overlast tegen te gaan en niet nadat we met die buur hebben gesproken over de overlast die hij op zijn beurt op ons bedrijf uitoefent (denk aan de bemestingsproblematiek)".

Na deze openingszinnen moet het het publiek duidelijk geworden zijn: hier valt vandaag geen vuurwerk te verwachten. De voorzitter vroeg zich af: hebben we hier eigenlijk nog wel een discussie? En ook de heer Lulof spoedde zich om te benadrukken dat hij na het aanhoren van Bosmans betoog kon concluderen dat "onze standpunten niet ver uit elkaar liggen". Maar gelukkig kon de kritische luisteraar nog enige subtiele verschillen ontdekken.

Te veel vossen?

Lulof benadrukt herhaaldelijk dat wat hem betreft Natuurmonumenten teveel als een laconieke brandweer te werk gaat: pas blussen bij een uitslaande brand. Hij pleit ervoor al in te grijpen als er rook is of als het alleen maar smeult. Preventief ingrijpen dus. Laat het aantal vossen vooral niet té hoog worden. Maar wat is te hoog?

Datzelfde herhaalde hij toen uit de zaal werd gevraagd hoe het advies van de World Health Organisation (2 tot 5 vossen per 1000 ha land, i.v.m. de verspreiding van rabiës) zich verhoudt tot de huidige stand in ons land. Lulof betitelt in dit opzicht de vossenstand als een tijdbom. In sommige delen van het land wordt die WHO-norm met een faktor 5 (Bommelerwaard), soms 20 (omgeving Groesbeek), overschreden. Hij kwam met de (erg voor de hand liggende) bevindingen dat dat vooral het geval is in streken waar veel natuurterreinen gelegen zijn.



Een daarop aansluitende vraag uit de zaal of het mogelijk was dat met rabiës besmette vossen uit het oosten de plaats in zouden nemen van de hier opgeruimde soortgenoten werd door hem enigszins spottend afgedaan: "Ja, u doelt op de zogenaamde vacuümtheorie, deze theorie is nog nooit bewezen, het lijkt me een hele afstand voor een vos om helemaal uit Polen hierheen te komen.". Ook kon Lulof -desgevraagd- niet onduidelijk maken of bij een verdubbeling van het afschot de vossenstand duidelijk zal afnemen, evenmin of (omgekeerd) halvering van het afschot zal leiden tot een grote toename van het aantal vossen. En dat is jammer, voor iemand die eerst beweert dat, om overlast te voorkomen, het aantal vossen goed moet worden beheerst.

Leve de weidevogels?

Een interessanter deel van de discussie betrof de relatie tussen de weidevogelstand en de vossenpopulatie in een gebied. Bosman wist te melden dat na enkele jaren onderzoek nog steeds niet kon worden vastgesteld dat er een relatie bestaat tussen het aantal vossen en het aantal weidevogels in een bepaald gebied. Een vraag uit de zaal legde pijnlijk Lulof's zwakke plek bloot: het ontberen van eni-

ge wetenschappelijke onderbouwing van het standpunt dat sterke bejaging goed is voor een "natuurlijkere" weidevogelstand. Want op de vraag: "Hoe bepaalt u of er in Nederland te weinig weidevogels zijn en te veel vossen?" moest hij het antwoord schuldig blijven; "Ik heb hier niet voldoende verstand van".

Bosman hield zich bij deze laatste vraag op de vlakte. Je zag hem denken: Houd je van Nederland dan houd je van weidevogels: het Nederlandse publiek neem je zijn weidevogels niet af.

Het tableau

De discussie overziend kan geconstateerd worden dat Natuurmonumenten en de KNJV het jachtdebat met elkaar op puur rationele gronden voeren. En dat lijkt me goed. Het lijkt gerechtvaardigd te kunnen stellen dat beide organisaties hierin wat nader tot elkaar zijn gekomen. Er blijven natuurlijk toch nog wel voldoende vragen over.

De relatie tussen afschot en aanwas bijvoorbeeld, de migratie vanuit het oosten en de relatie tussen het broedsucces van weidevogels en de vossenstand. Maar er moet wat te onderzoeken blijven. Zolang er onderzocht wordt is Reintje de lachende derde.